

رشته مترجمی زبان انگلیسی چیست؟

در گذشته شعار اصلی دانشگاه و دانشگاهیان این بود که: “علم قدرت است.” اما اکنون به این نتیجه رسیدند که: “ترجمه قدرت است.”

با کمی دقت می توان به حقیقت این سخن که چندی پیش در سمینار یکی از دانشگاههای انگلستان مطرح گردید، پی برد. چرا که هر کشوری برای ارتباط سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، علمی، فرهنگی و حتی مذهبی با کشورهای دیگر نیاز به مترجمانی قدرتمند و متبحر دارد. و این مساله در ارتباط با زبان انگلیسی اهمیت بیشتری پیدا می کند چون انگلیسی زبان مادری حداقل ۱۲ یا ۱۳ کشور جهان است و به عنوان یک زبان بین المللی شناخته شده است.

دروس رشته مترجمی زبان انگلیسی به سه بخش دروس عمومی، تخصصی پایه و تخصصی اصلی تقسیم می شود که دروس عمومی و تخصصی پایه بین دو رشته زبان و ادبیات انگلیسی و مترجمی زبان انگلیسی مشترک است و دروس تخصصی اصلی مجزا می باشد. یعنی دانشجویان رشته مترجمی در این بخش، انواع دروس ترجمه مثل ترجمه انفرادی، ترجمه پیشرفته، ترجمه متون ادبی و اصول و روش ترجمه را می گذرانند و دانشجویان زبان و ادبیات انگلیسی شعر، ادبیات نمایشی، رمان و تاریخ ادبیات انگلیسی را مطالعه می کنند.

در ضمن لازم است گفته شود که حتی در بخش دروس تخصصی اصلی نیز واحدهای مشترکی بین دو رشته وجود دارد که از جمله می توان به زبان شناسی اشاره کرد.

در ترم های اول این رشته، چارچوب اولیه ترجمه و تفاوت زبان ها به دانشجویان آموزش داده می شود و تئوری ترجمه به ساده ترین وجه مطرح می گردد. در ترم های آخر نیز انواع تئوری های ترجمه مطرح شده و یک نگرش نظری کلی در مورد ترجمه به دانشجویان داده می شود و همچنین دانشجویان به مرور ترجمه جملات کوتاه و بلند و سپس جملات پیچیده و مرکب و یا بندهای طولانی و بالاخره ترجمه متون ادبی و یا متونی که دارای محتوای سنگینی هستند می پردازند. در ضمن دانشجویان این رشته با مطالعه درس زبان شناسی، ساختار زبان انگلیسی را به جای یاد گرفتن، لمس می کنند. و به همین دلیل سریع تر و مطلوب تر از زبانی به زبان دیگر گذر کرده و قادر به ترجمه کتبی یا شفاهی زبان می گردند.

توانایی های مورد نیاز

همانطور که یک دانشجوی زبان و ادبیات فارسی، پیش از ورود به دانشگاه زبان فارسی را آموخته و با ادبیات آن آشنا است و در دانشگاه به تجزیه و تحلیل زبان فارسی (زبان شناسی، دستور زبان و اصول نگارش و ویرایش) و ادبیات (سبک شناسی، صنایع ادبی، انواع ادبی، متون نظم و نثر کلاسیک و تاریخ ادبیات) می پردازد. دانشجوی زبان انگلیسی نیز نباید دانشگاه را محلی برای آموزش ابتدایی زبان بداند، بلکه باید پیش از ورود به دانشگاه با زبان انگلیسی آشنایی کامل داشته و سپس در دانشگاه با ادبیات و یا مترجمی زبان انگلیسی آشنا گردد. اما متأسفانه بسیاری از دانشجویان این دو رشته، هنگام ورود به دانشگاه آمادگی لازم را ندارند و به قول یکی از اساتید حتی سه دقیقه نمی توانند انگلیسی صحبت کنند و یا بدون ده ها غلط ساختاری و واژگانی متنی ساده را به انگلیسی بنویسند.

مشکل عمده دانشجویان زبان انگلیسی در بدو ورود به دانشگاه این است که آن ها تاکنون زبان را به صورت نظری یاد گرفته اند نه عملی. یعنی از گرامر انگلیسی اطلاع دارند اما نمی توانند به این زبان صحبت کنند. به همین دلیل اساتید ناگزیرند طی سه ترم اول، دروس پایه زبان شامل خواندن، نگارش و مکالمه را آموزش دهند و سپس وارد دروس اصلی و اختصاصی زبان و ادبیات انگلیسی شوند.

دانشجوی مترجمی انگلیسی باید در بدو ورود به دانشگاه تسلط کاملی به زبان انگلیسی داشته باشد و سپس وارد این رشته گشته و در دانشگاه با اصول و روش ترجمه یا زبان شناسی آشنا گردد. همچنین یک دانشجوی مترجمی باید به زبان فارسی تسلط کامل داشته باشد چون ترجمه از هر زبانی به زبان فارسی علاوه بر مهارت در زبان انگلیسی به مهارت بیشتری در زبان و نگارش فارسی نیاز دارد.

البته صرف دانستن دو زبان، انسان را مترجم نمی کند بلکه باید دانشجو اطلاعات عمومی خوبی داشته باشد. مثلاً نمی شود چیزی از فلسفه ندانست و یک کتاب فلسفی را ترجمه کرد و یا بدون اطلاع از زندگی، افکار و دوران تاریخی یک نویسنده، یکی از کتابهایش را ترجمه نمود. هر دانشجویی که اطلاعات عمومی خوبی داشته باشد، در این رشته موفقتر است. چون دانشجوی این رشته گاه مجبور می شود متن های پیچیده و سنگینی را در زمینه های مختلف ترجمه کند، بنابراین باید با علوم مختلف آشنا باشد.

آینده شغلی، بازار کار، درآمد

به یاد دارم یکی از دوستان که به زبان انگلیسی بسیار علاقه مند بود، هنگام انتخاب رشته دانشگاهی می گفت: "با این که زبان انگلیسی را خیلی دوست دارم اما حاضر نیستم که به عنوان یک رشته دانشگاهی آن را انتخاب کنم. چون آنچه را که دانشجوی زبان انگلیسی در دانشگاه می آموزد، می توان در آموزشگاه های آزاد زبان انگلیسی نیز یاد گرفت و در نهایت نیز کارایی و فرصت شغلی یک لیسانس زبان انگلیسی با فردی که در موسسه های فوق آموزش دیده و مدرک FCE و TOEFL گرفته است، فرقی ندارد."

آنچه که علاقه مندان در آموزشگاه های آزاد زبان می آموزند تنها زبان پایه است و تازه همان زبان پایه را نیز در حد کمال آموزش نمی بینند. برای مثال در دانشگاه نگارش در حد گسترده تری آموزش داده می شود. و مهم تر این که در دانشگاه دانشجو دید خاصی نسبت به ادبیات انگلیسی و یا نقد ادبی پیدا می کند و یا در زمینه ترجمه متون متبحر می شود، قسمتهایی که در بیرون دانشگاه اصلاً آموزش داده نمی شود و به همین دلیل فرصت های شغلی یک لیسانس زبان و ادبیات انگلیسی با یک فارغ التحصیل آموزشگاه های آزاد کاملاً متفاوت است.

فردی که در موسسه های آزاد آموزش دیده است، فقط انگلیسی عمومی را آموخته اما یک فارغ التحصیل دانشگاه با زبان شناسی و روش تدریس آشنا است و در نتیجه در تدریس زبان انگلیسی بسیار موفق تر است. همچنین چون روش تحقیق را به طور علمی فراگرفته است و با زبان و ادبیات انگلیسی نیز به خوبی آشنا است، بعد از فارغ التحصیلی در هر رشته ای که مطالعه و تحقیق کند، در صورت علاقه مندی موفق خواهد شد.

دانشجوی خوب این رشته می تواند یک فارغ التحصیل موفق باشد و در نتیجه فرصت های شغلی زیادی دارد. برای مثال می تواند جذب صدا و سیما، خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، وزارت جهاد سازندگی و وزارت امور خارجه شده و یا در سازمان ها و موسسات خصوصی که با خارج از کشور ارتباط دارند و نیازمند به مترجم هستند، فعالیت کند.

یک فارغ التحصیل ادبیات انگلیسی نیز می تواند در حوزه کاری خود به ترجمه بپردازد، یعنی متون ادبی از جمله داستان یا شعر را ترجمه کند. البته چون دانشجوی ادبیات انگلیسی به اندازه کافی دروس ترجمه را

نمی گذرانند، باید علاوه بر درسهای خود به صورت آزاد از کلاس های ترجمه رشته مترجمی زبان انگلیسی نیز استفاده کند.